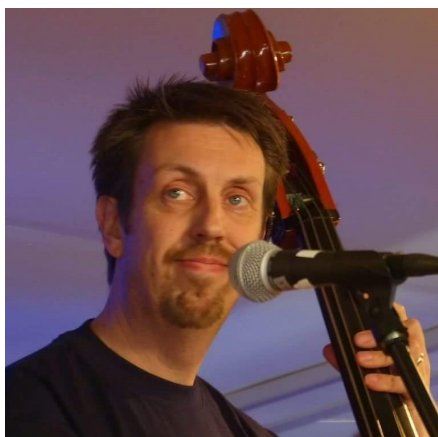

Norrbotrens Spelmansförbund

Medlemsbladet Nr 23, april 2017.

Avsändare: Norrbottens Spelmansförbund, c/o Birger Grahn, Stenudden 3A, 97594 Luleå.

Ordföranden har ordet:

Hej alla glada Folkmusiker!

Sällan så har väl frågan om identitet varit så aktuell som nu. Vem eller vilka är vi!

Är vi spelMän eller spelKvinnor eller rent utav spelHen? Kanske är vi kort och gott musiker.

Vilka traditioner är det som just vi känner är viktiga att bevara och i vilken form skall då dessa bevaras så att efterkommande ska finna det intressant att ta över?

Ja frågeställningarna är många och efter att ha varit med på SSR:s årsstämma så är frågorna nästan fler än vad svaren är men det är precis så det ska vara. En årsstämma för vår riksorganisation liknar inget annat utan är en visionernas och funderingarnas smältdegel där vi som deltog kunde dryfta både stort och smått under en välarrangerad helg på Stiftsgården i Skellefteå, mer om detta längre fram i bladet.

Att riva i gamla strukturer för att nya ska kunna ta plats verkar i alla fall ha varit ett återkommande tema genom århundradena och om än det är lätt att förfasa sig över sin egen tid så kan man med gott

mod säga att: Folkmusiken överlever även de mest revolutionära formerna av förändringsiver och vi som utövar den kan ha olika åsikter och metoder för att förverkliga våra visioner men musiken är och kommer alltid att vara den centrala punkt vi samlas kring.

Spela på!

Stellan Backman
Ordf. Norrbottens Spelmansförbund

Norrbotrens Spelmans- förbunds årsmöte, 12 mars 2017

I vanlig ordning hölls föreningens årsmöte i mitten av mars, med ett dussintal närvarande medlemmar. De traditionella och stadgeenliga punkterna gick igenom utan vidare diskussion, däribland styrelsens verksamhetsberättelse, kassarapport, revisorernas rapport, beviljande av ansvarsfrihet för styrelsen för det gångna året, samt val av styrelse. Se ruta längre fram.

En större del av mötestiden kunde användas till värdefull diskussion kring förbundets verksamhet framöver. Det känns angeläget att i detta medlemsblad förmedla dessa tankar vidare till alla medlemmar, för fortsatt begrundan och idéer till aktivitet för spelmansmusikens fortsatta fromma.

Ur Verksamhetsplanen för 2017:

Spelmansförbundet är delaktigt i programplaneringen av årets spelmansstämma i Gammelstad 16-18 juni och är arrangör av flera av den helgens workshops.

Vi samarbetar med Västerbottens Spelmansförbund för att även i år genomföra en spelmansstämma i Sorsele till hösten, 29-30 september.

Vi ska finnas på plats under PiteFolk 2017 och där informera om föreningen och sälja våra låthäften och vishäftet.

Styrelsen ska planera en viskurs, under hösten. Innehållet i kursen utgår främst från materialet i vårt första vishäfte "Folkliga visor i Norrbotten", som utkom 2016.

En inventering av norrbottniska spelmän (de som funnits och de som finns) och beskrivning av deras spelmansgärning kommer att påbörjas.

Att anlita de ansvariga för "Folkmusiken kommer till skolan" i Västerbotten, för en workshopdag som vänder sig till någon eller några skolor i Norrbotten.

I övrigt fortsätter Norrbottens Spelmansförbund att efter förmåga och kapacitet medverka vid spelträffar, spelmansstämmor etc.

Inventera not- och vissamlingar som kan leda till utgivning av nya häften via föreningen.

Fortsatt samarbete med Västerbottens Spelmansförbund via gemensamma facebookgruppen, i möten med arrangörer, genom att besöka varandras arrangemang.

Under året ska vi också bli bättre på att skicka in foton, berättelser och kulturtips till föreningens egna hemsida, samt skapa en marknadsföringsprofil inkluderande en stilren logotyp för Norrbottens Spelmansförbund.

Övriga frågor som tog upp på årsmötet:

Information om att "Erik Sahlström stipendiet" kan sökas av 13 - 20-åringar. Sista ansökningsdatum 30 april 2017. Mer information om Eric Sahlströms minnesfond och om stipendiet kan du läsa på: <http://www.ericshahlstrom.se>

Mats Blomqvist föreslog att det bildas en grupp från föreningen som sammanställer en norrbottnisk s.k. "kanon" = spelanslåtar i tradition, populära allspelslåtar som spelas i Norrbotten men som inte måste vara upptecknade i Norrbotten.

Information hade kommit från Sven Keskitalo angående en stor satsning av kulturskolan i Haparanda där drygt 200 stråkar kommer att delta i ett kulturarrangemang i Haparanda den 26 augusti för att uppmärksamma 100 års jubileet av Finlands självständighet. Intresserade kan kontakta Sven för

mer information och eventuellt deltagande.

Stellan Backman informerade att det blir en spelmansstämma i Sorsele även år 2017 och Norr- och Västerbottens spelmansförbund kommer att vara medarrangörer tillsammans med Sorsele-spelmännen. Studieförbundet Bilda Nord är också intresserade av att samarbeta inför detta arrangemang,

Gustaf Löfgren tog upp frågan angående avsaknad av buskspel på de flesta större spelmansstämmor/spelträffar runt om i Sverige. Arrangörernas inställning till buskspel är avgörande för hur fördelningen av tid blir för scenframträdanden och för buskspel.

Årsmötets gäst från Västerbottens Spelmansförbund (tillika medlem i Norrbottens Spelmansförb.) Hans-Ove Forssell informerade om att deras förening nominerat Siw Burman som mottagare av Zorns guldmärke detta år. Han berättade även att Staffan Lundmark kommer att bli utsedd till Burträskstämmans hedersspelman år 2017 och att en dokumentärfilm om Burträskstämman är påbörjad.

Det rapporterades att det förekommit samtal mellan respektive styrelser att framöver överväga att slå samman spelmansförbunden i Västerbotten och Norrbotten under gemensamma namnet Norra Norrlands Spelmansförbund.

Rapport från SSR:s Årsstämma

Årsstämman för Sveriges Spelmäns Riksförbund gick av stapeln på vackra Stiftsgården i Skellefteå den 1-2 april.

VSF:s nya (Eva Maaherra Lövheim) och f.d. ordförande (Hans-Ove Forssell)

Som värd för hela arrangemanget stod Västerbottens Spelmansförbund och gjorde det med den

äran. Helgen var välarrangerad och bjöd på både stort och smått.

Dagens program öppnades av värdföreningen som beskrev hur de arbetat för att vända en vikande trend med färre medlemmar och minskande verksamhet till ett växande och välmående spelmansförbund med många spännande projekt på gång.

Mauri Eira berättade om projektet ”Folkmusiken kommer till skolan”, ett projekt som avser att erbjuda möjligheter för skolbarn att prova på diverse instrument och även lära sig att spela enklare folkmusiklåtar. Projektet har riktat sig främst till skolor utan egen musik/kulturskola och har tagits emot mycket väl i de kommuner som valt att köpa in konceptet.

Vi bjöds på föreläsning av Magnus Gustavsson där han presenterade sin doktorsavhandling ”Polskans Historia”, en drygt 900-sidig avhandling om arketyper och ursprung samt spridning. Tyvärr var tiden något snålt tilltagen då vi gärna hade hört mer av detta.

Magnus Gustavsson föreläste om Polskans historia.

Owe Ronström tog över taktpinnen och guidade oss genom tidernas förändringar i sitt föredrag: ”Spelman, folkmusiker, artist – traditionsmusikens förändrade marknader och villkor”. Owe hade många träffsäkra poänger och lockade både till skratt och eftertanke.

Owe Ronström

Dagen avslutades med en berättarkonsert med ingen mindre än berättaren, storspelmannen och estradören Thomas Andersson som trollband den hundrahövdade publiken.

Thomas Andersson (och Elsa Siljebo).

På både fredag och lördag kväll blev det buskspel och förtroliga samtal och det är alltid lika spännande att ta del av de andra förbundens musik, mycket var tack och lov bekant sedan förr men det är alltid kul att lära sig någonting nytt.

Söndagen ägnades åt själva årsstämman där mycket naturligtvis bestod av ren formalia men även här bjöds det upp till diskussion om arbetsätt och hur vi ska förnygra förbunds rörelsen.

Förbundsstämman 2017 i Stiftsgårdens vackra möteslokal.

Västerbottens Spelmansförbund hade lämnat in en motion till styrelsen om att SSR skall stöta på vår systerorganisation Svenska Folkdansringen som är huvudman för Zornmärkesuppspelningarna.

Motionen framställs för att VSF anser att kriterierna för uppspelningarna behöver moderniseras och bli mer inkluderande för olika instrumenttyper och sångsätt.

Dagen avslutades med lunch och förhoppning om snara återseenden för de entusiastiska deltagarna.

Stellan Backman

Ordf.

Magnus Gustafssons avhandling, "Polskans historia" kan beställas t.ex. på nätbokhandeln Adlibris för 441:-

Inbjudan till spelmansträff! Lördagen 22 april 2017, 12.00 på "Swensbylijda" i Svensbyn

Spelmansträffen inleds kl 12.00 med allspel i stora salen. Allspelslåtarna finns på "Buskspel i Norr:s" hemsida.

Därefter finns möjlighet till samspel i mindre grupper i övriga utrymmen. Det större rummet på andra våningen rekommenderas gärna för stråkinstrument.

Allspel i Swensbylijda 2011.

Förtäring finns i form av varm korv, smörgåsar och kaffebröd.

Vid eventuella frågor, kontakta: Bruno Renlund,
tel: 091165337, 0703699690 eller:
bruno.renlund@datapost.se

Välkomna!

Bruno Renlund och Christina Johansson,
Svensby Hembygdsförening

Boka in: Spelmansstämman i Gammelstad, helgen före midsommar, 16-18 juni 2017!

Vid fredagskvällens konsert i Gammelstads kyrka, medverkar spelmannen Thomas Andersson, och Anna Fält med musiker i gruppen ILMOI.

Thomas behöver väl ingen närmare presentation här, men om Anna Fält kan berättas att hon är finsk folkmusiker och utbildad folksångpedagog som nu förtiden är bosatt i Malmö. Hennes spelning baseras på urgamla traditioner från Skandinavien och Ryska Karelen. Anna har även musiker med sig denna gång.

Av Anna kommer vi inte bara få uppleva finskt vemod, glada festliga visor, tradition och nyskapad musik. Lördag förmiddag planeras även en sångworkshop med Anna, kl. 10-11.45 (före själva spelmansstämmans inledning).

Förutom sång-workshopen, blir det även kurs med låtutlärnin av Spel-Viktor-låtar, durspelskurs, balkandans och "dans för livrädda".

Minst två grupper spelmän från Norge är också föranmälda – det blir en häftig stämma!

Värva medlemmar!

Känner du till någon spelkamrat som inte är medlem men vill stödja vår verksamhet, be denne betala årsavgiften 200:- kr för vuxna och 50:- kr för ungdomar upp till 18 år, och meddela sitt namn och adress till kassören, på mail: birger.gran@telia.com

Avgiften sätts in på bankgiro 247-0920.

Tramporgel-intresserad?

Bälghelg på Klaverens Hus,

29-30 april 2017

Tonerna tystnar, tramporna går inte, bälgen läcker och tangenterna bara hänger och hänger - vad göra? Klaverens Hus ägnar sista helgen i april åt fixartips för nuvarande och blivande tramporgelägare! Kom en eller två dagar och lufta dina renoveringsproblem, erfarenheter och bästa haverier. Har du tillgång till stort fordon, tag med en orgel, annars finns det objekt på plats att hantera.

Det är en trevlig heldagsutflykt och man kan ramla in under dagen på lördag & söndag. Den som vill stanna bägge dagarna uppmuntras att anmäla detta till klaverenshus@gmail.com.

Sammanhållande är **Kristina Bergström** och **Olle Långström**. Ett av målen är att kunna bygga upp en kunskapsbank av personer som på enkel nivå kan göra justeringar så att instrumenten blir spelbara.

Anmälan: klaverenshus@gmail.com

Logi: 500 kr/natt på Leufstabruk Wärdshus för deltagare i Bälghelgen.

Mat: Vi fixar catering när vi vet hur många av er som vill beställa mat. Det finns också möjlighet att värma medhavd mat på Klaverens Hus.

Boden 1911.

Lite musikhistoria från Boden, med anledning av Bengt Martinssons efterlysning, som lyder: Ett privattaget vykort till Edalie Blomkvist, Svartbjörnsbyn, Avsändare: Hugo. Poststämplat Boden 19.11.1911. Vilka är musikanterna?

Årtalet 1911 visar ju att detta var långt innan första försöken att bilda ett Spelmansförbund i Norrbotten.

En del av svaret på Bengts fråga finns i Medlemsbladet för Boden Överluleå Forskar-Förening från 1994, nr 1, där följande text finns om Sextetten Concordia, som betecknas som "en verkligt pampig blåsorkester". Det är svårt att tro att det kan vara något annat som visas på bilden.

Jag har vid ett föregående tillfälle berättat om nöjeslivet i det snabbt frammarscherande stationssamhället. Det musikaliska inslaget utgjordes av sextetten Concordia - en verkligt pampig blåsorkester. Den bestod av handlanden förre regementsmusikern CO Carlsson, skomakaren Lorentz, garvaren senare mekaniker Bäckman barberaren Forsberg, filaren Borg och ytterligare en musikanter vars namn tyvärr fallit mig ur minnet. Borg hade jätteväxt och blåste bastuba, lungor saknades inte. Concordia spelade överallt där det skulle vara musik, vidbazarer, dans, bröllop, begravingar, förstamajfester och dito demonstrationståg. Borgs basunistötter överträffades endast av SJ:s brandsirén, som hade en sån effekt att hästar skrämades i sken och äldre tanter dånade av förskräckelse. Den gav ifrån sig ett domedagsvrål, som varken förr eller senare blivit hört i dessa nejder.

Nits-Oll:s låtar

Nästa låthäfte från Norrbottens Spelmansförbund blir: **Låtar nedtecknade av Isak Olof Nilsson**, "Nits-Oll" (1850-1933) från Avan, Luleå. Det släpps vid Spelmansstämman i Gammelstad i juni.

Enligt boken "Hus och teg i Avan" (1978) beskrevs Nits-Oll på följande sätt: "Isak Olof var också en duktig hantverkare, allt i allo för befolkningen i byn, bl.a. med lödning och klocklagning. En smedja hade han. Han var också en duktig fiolist, även på basfiol. Sin fiol hade han själv byggt. Till dans och fester var han anlitad. Många låtar har han tonsatt. Mycket snabb och vig var Olle också, kunde bl.a. gå i brygga. En full vattuhink lyfte han med ett finger."

Nits-Oll

Häftet kommer att innehålla 59 låtar, renskrivna från Nits-Olls handskrivna notbok, samt ett antal anekdoter om spelmannen, hämtade från ovan nämnda bok och från K-G Nordströms bok: Musik och musikanter i Avan.

Här nedan återges en polska som smakprov ur nya häftet. Låten finns inspelad av JP Nyströms på skivan Kallvattudans, och kallas där "Marknads-hambo (Hambopolska från Lulavan)", och presenteras på följande sätt:

Den här låten började vi spela på en vintermarknad i Jokkmokk för några år sedan. I Jokkmokk hålls varje år en vintermarknad som förutom handelsplats har blivit en samlingspunkt för folkmusiker och dansare. Folkmusikgäng som Skäggmanslaget och Norrlåtar har börjat sina verksamheter på Jokkmokks marknad, och på logen har många genuina kallvattudanser ägt rum. Den här hambon finns också söderut i landet i andra varianter, men då brukar den kallas för polska.

59. Polska

Viktiga datum under vår och sommar 2017:

22 april: Spelträff på Swensbylida
29-30 april: Klaverhelg i Lövestabruk
3/6: Spelträff i Stenudden hos Siv & Birger
16-18/6: Spelmansstämman i Gammelstad
30/6-1/7: Spelmansstämma i Bonnstan, Skellefteå
20-23 juli: Burträsksvängen

Styrelsen 2017:

Ordförande: Stellan Backman
Vice ordförande: Mats Nordström
Sekreterare: Gunilla Andersson
Kassör: Birger Grahn
Tre ordinarie ledamöter: Sven Keskitalo, Göran Mattsson, Bengt Martinsson
Två suppleanter: Tommy Carlsson, Lena Lindberg-Wikström